

Tertialrapport 1 2023 för kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Tertialrapport 1 2023 för kommunstyrelsen godkänns i enlighet med bilaga 1–3 till promemorian.
2. Redovisade omslutningsförändringar om 9,7 mnkr godkänns.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

I ärendet redovisas Tertialrapport 1 2023 för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bedöms bidra till att kommunfullmäktiges mål kan nås under året. För stadsledningskontorets driftverksamhet prognostiseras ett överskott om 20 mnkr före resultatöverföringar.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Tertialrapport 1 visar mycket av det arbete som verksamheter inom kommunstyrelsens verksamhetsområde bedriver och de insatser som görs för att leva upp till de mål och aktiviteter som kommunfullmäktige beslutat i budget för år 2023. I huvudsak visar rapporten såväl på goda ekonomiska som verksamhetsmässiga resultat. Även om det är tidigt på året så är det glädjande att stadsledningskontoret bedömer att kommunstyrelsen kommer leverera i enlighet med fullmäktiges beslut.

Inte minst gäller det i en tid när vår stad starkt och negativt påverkas av vår omvärld. Massiva kostnadsökningar till följd av en skenande inflation med grund i Rysslands anfallskrig mot Ukraina påverkar stadens verksamheter i stor utsträckning. Situationen förvärras ytterligare av att regeringen mitt i denna kostnadskris minskat statens stöd till Stockholms stad. I det läget är det än mer glädjande att Stockholms stads verksamheter förmår stå emot och upprätthålla en bra kommunal verksamhet.

Stockholm den 7 juni 2023

Karin Wanngård

Bilagor

1. Tertialrapport 1 2023 för kommunstyrelsen, dnr KS 2023/202-1.1
2. Blankettset KS mm T1 KS 2023, dnr KS 2023/202-1.2
3. Budgetrapport UB055 T1 KS 2023, dnr KS 2023/202-1.3

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut godkänns delvis.
2. Därutöver anföras följande.

Det föreliggande Tertialrapport 1 för kommunstyrelsen 2023 följer inriktningen i majoritetens budget för kommunstyrelsen. Det ekonomiska läget för skolorna i staden har förvärrats under året och Liberalerna har kommit med flera konstruktiva lösningar kring hur majoriteten kan avhjälpa trycket på skolornas ekonomi.

Liberalerna påpekade redan i samband med kommunstyrelsens verksamhetsplan vår oro kring stadens ekonomi. Liberalerna menade att den tidigare socialdemokratiskt ledda majoriteten 2014-2018 förde en politik som urholkade stadens ekonomi, och vi ser redan nu en politisk inriktning från sittande majoritet som leder till samma sak. Det finns en överhängande risk för att kommunstyrelsen inte bedriver sin verksamhet med ett effektiviseringskrav samtidigt som skolornas ekonomi går på knäna. Det, menar Liberalerna, är inte en rimlig prioritering.

Liberalerna har drivit på för att det rödgröna styret ska återuppta arbetet med kartläggning av utbredningen av antisemitism, vilket ströks i majoritetens budget för 2023. Efter Liberalernas kritik har majoriteten utlovat att arbetet ska återupptas. Det är därför förvånande att det för kommunstyrelsen tertialrapport helt saknas skrivningar om stadsledningens arbete mot antisemitism. I tertialrapport 1 nämns arbetet med de mänskliga rättigheterna och att kommunstyrelsen har initierat ett arbete med att ta fram en handlingsplan mot rasism. Ordet "antisemitism" nämns fortsatt inte alls i stadsledningens rapport. Liberalerna kan vidare konstatera att det saknas fortsatt finansiering för det program det rödgröna styret föreslagit gällande stadens arbete med de mänskliga rättigheterna. Dessa insatser kräver mer än ord från det nya styret, det kräver också finansiering. Vi menar också att det åligger majoriteten och stadsledningen att intressera sig för en fortsättning av att kartlägga förekomsten av antisemitism i stadens verksamheter i allmänhet och de pedagogiska verksamheterna i synnerhet. Vi vill återigen understryka vikten av att inte klumpa ihop antisemitism och dess mekanismer med andra former av rasism. Liberalerna

menar att kommunstyrelsen ska vidare utifrån den kartläggning av antisemitism som genomfördes under föregående mandatperiod implementera relevanta åtgärder och kompetenshöjningsinsatser inom förvaltningar och de pedagogiska verksamheterna.

Trots majoritetens besked om att arbetet ska fortsätta inom ordinarie verksamhet saknas finansiering, instruktioner, aktiviteter, återrapportering och inte minst självaste ordet ”antisemitism”.

I övrigt hänvisar vi till vår budgetreservation i kommunfullmäktige.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) enligt följande.

I tertialrapport 1 för kommunstyrelsen lämnas en redogörelse för perioden januari-april samt en prognos för helåret avseende verksamhet och ekonomi. I ärendet redogörs för hur kommunstyrelsen bidragit till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsområdesmål. Eftersom Moderaterna förordar andra inriktningsmål än majoriteten har beslutat om vill vi också att kommunstyrelsen ska göra andra satsningar och prioriteringar.

Moderaternas inriktningsmål som kommunstyrelsen ska jobba efter är följande:

- En modern storstad med möjligheter för alla.
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Vi kan konstatera att staden står inför svåra ekonomiska tider – redan ett drygt halvår efter att den rödgröna majoriteten tillträdde. Ansvarsfulla politiker hade tagit höjd för denna utveckling och prioriterat kommunens kärnverksamheter. Det har det vänsterstyret inte gjort.

Vi bevittnade hur den socialdemokratiskt ledda majoriteten 2014-18 förde en politik som lät ekonomin urholkas, och vi ser nu igen en politisk inriktning från vänsterstyret som leder till samma sak. Grunden för stockholmarnas gemensamma välfärd måste alltid vara att säkra stadens finanser och bygga upp stadens finansiella tillgångar. Under år 2022 minskade kommunkoncernens externa bruttoskuld med 2,5 procent. Det var första gången sedan år 2010 som skulden minskade på årsbasis. Detta kunde åstadkommas genom en aktiv förvaltning av stadens fastighetsbestånd och strategiska avyttringar av tillgångar som inte utgör stadens kärnverksamhet.

Nu bedrivs en ekonomisk politik som innebär att skuldutvecklingen ökar snabbt. Skulden har ökat nästan 300 miljoner kronor sedan mars, med 1 906 mnkr sedan årsskiftet. Prognosen över kommunkoncernens externa upplåning innebär att rambeloppet på 80 000 mnkr inom en relativt snar framtid kommer att överskridas. Stadsledningskontoret konstaterar att det krävs en begränsning av skuldutvecklingen för att upprätthålla kreditbetyget AAA.

Mot bakgrund av detta vill vi understryka vikten av att bromsa stadens skuldutveckling och bedriva en långsiktigt hållbara ekonomisk politik. Detta kommer kräva prioriteringar och effektiviseringar av oss politiker i Stockholms stad, såväl som en långsiktigt hållbar finansiering av välfärdsåtagandet.

Stockholms skolor prognostiserar ett ekonomiskt underskott för 2023. Enligt den senaste prognosen från utbildningsförvaltningen kommer 103 av stadens 126 grundskolor att gå med underskott i år och även flertalet gymnasieskolor har en tuff situation. Detta får en direkt påverkan på utbildningskvaliteten, vilket riskerar att påverka skolorna organisation under flera år framöver. Det tar lång tid att rekrytera lärare med rätt profil och att bygga starka personalteam men det går snabbt att riva ner. Det kommer både att påverka skolans förmåga att fylla skoldagen med kunskap, stöttning och motivation men det kommer också att påverka skolans roll som skyddsfaktor för barn och unga. Vi ser också med stor oro på hur det ekonomiska läget kommer att påverka fler områden inom stadens verksamheter så som förskola och socialtjänst.

Skolan är ett kommunalt kärnuppdrag. Därför skjuter vill till medel för från central medelsreserv att täcka skolornas underskott. På lång sikt behöver dock åtgärder genomföras som tar hänsyn till att elevunderlaget rasar och att befolkningsprognoserna sviktar. De politiska partierna i Stockholm behöver alla ta stadens attraktionskraft på allvar så att fler barnfamiljer ska vilja bo, leva och arbeta i Stockholm. Det är Moderaternas uppfattning att om Stockholm har Sveriges bästa skolor är det ett steg på vägen i att stärka stadens attraktionskraft.

Stockholms skolor står inför stora utmaningar de kommande åren. Med en vikande elevantalsprognos i flertalet stadsdelar riskerar skolorna ett kommande stålbad om inte majoriteten kliver fram och visar hur skolorna ska få hjälp att prioritera. Att avveckla dyra paviljonger, se till att utbildningsförvaltningen inte betalar hyra för tomställda lokaler och att se över kapaciteten i befintliga skolor borde vara några av de första åtgärderna för att hjälpa Stockholms skolor.

Vi kan också konstatera att majoriteten inte tar det trygghetsskapande arbetet på det allvar som situationen kräver. Det gäller framförallt det förebyggande arbetet. Ett effektivt förebyggande arbete tar lång tid att bygga upp men är enklare att montera ner. Nedskärningarna i skolan kommer drabba det förebyggande arbetet och tillsammans med andra felprioriteringar är trygghetsarbetet hotat i Stockholm. En ny lag om ordningsvakter träder i kraft under perioden och ökar möjligheterna att ha ordningsvakterna på fler platser. Den nya lagen är positiv för Stockholm men kommer inte att komma stockholmarna till del i den utsträckning den hade kunnat då 120 av 180 ordningsvakter har sagts upp till följd av den rödgröna politiken. Att ha möjlighet att verka trygghetsskapande på fler platser hjälper inte när det inte finns ordningsvakter att verka på dem. Vi anser att det trygghetsskapande arbetet och däribland användningen av ordningsvakter behöver prioriteras upp.

Kommunstyrelsen

Reservation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut godkänns delvis.
2. Därutöver anföra följande.

Det föreliggande Tertialrapport 1 för kommunstyrelsen 2023 följer inriktningen i majoritetens budget för kommunstyrelsen. Det ekonomiska läget för skolorna i staden har förvärrats under året och Liberalerna har kommit med flera konstruktiva lösningar kring hur majoriteten kan avhjälpa trycket på skolornas ekonomi.

Liberalerna påpekade redan i samband med kommunstyrelsens verksamhetsplan vår oro kring stadens ekonomi. Liberalerna menade att den tidigare socialdemokratiskt ledda majoriteten 2014-2018 förde en politik som urholkade stadens ekonomi, och vi ser redan nu en politisk inriktning från sittande majoritet som leder till samma sak. Det finns en överhängande risk för att kommunstyrelsen inte bedriver sin verksamhet med ett effektiviseringskrav samtidigt som skolornas ekonomi går på knäna. Det, menar Liberalerna, är inte en rimlig prioritering.

Liberalerna har länge drivit på för att det rödgröna styret ska återuppta arbetet med kartläggning av utbredningen av antisemitism, vilket ströks i majoritetens budget för 2023. Efter Liberalernas kritik har majoriteten utlovat att arbetet ska återupptas. Ändå framgick tidigare inte ordet "antisemitism" alls i stadsledningens rapport. Vi välkomnar att majoriteten backar och nu för första gången nämner ordet antisemitism i det här sammanhanget då stadens program för mänskliga rättigheter med övergripande handlingsplan mot rasism ska adressera alla former av rasism, inklusive afrofobi, islamofobi, antiziganism, antisemitism och rasism mot samer.

I övrigt hänvisar vi till vår budgetreservation i kommunfullmäktige.

Särskilt uttalande av Annika Friberg, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

Sveriges kommuner står inför stora utmaningar. Skenande inflation, räntekostnader och sjunkande skatteunderlag leder till ökade utgifter i hela stadens organisation samt ställer höga krav på ansvarsfull politisk förvaltning. Vänstermajoriteten har det yttersta ansvaret för staden och alla kommunala verksamheter. Det är därför högst anmärkningsvärt att majoriteten väljer att skylla på regeringen istället för att kraftsamla och prioritera om.

Vi noterar socialdemokraternas oförmåga att säkerställa skolans behov, trots vallöften om tvålärsystem och fler lärare. Verkligheten blev ett underskott på en kvarts miljard kronor bara för grundskolan, färre lärare och en elevhälsa som får stå tillbaka. Vi förvånas över att ord som klimat, miljö och biologisk mångfald lyfts mer än tre

gångar så ofta som skola och förskola i tertiärrapporten, trots det uppenbara behovet av ökad central hantering i frågan. Prislappen för maktskiftet tycks väga tyngre än de kommunala kärnverksamheternas behov.

Vi vill upplysa majoriteten om att från och med 1 juli får landets kommuner ett lagstadgat ansvar att arbeta brottsförebyggande. Vi konstaterar att vänsterpartierna nu markant sänker ambitionerna i stadens trygghetsarbete. Utöver de redan uppmärksammade nedskärningarna på ordningsvakter noterar vi att de upparbetade medlen för trygghetsinvesteringar sjunkit med nästan en fjärdedel. Vi förutsätter att ansvarigt borgarråd följer upp denna utveckling.

Genom ett mer stringent fokus på de kommunala kärnuppdragen och tillhörande verksamheter kan mer resurser frigöras åt välfärden. Maktskiftets dyra prislapp riskerar nu istället kräva ökade skatter. Det är stockholmarna som i slutändan behöver betala notan när de ideologiska skygglapparna leder till att politiken inte ser utmaningarna komma.

Ärendet

I ärendet redovisas Terialrapport 1 2023 för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bedöms bidra till att kommunfullmäktiges mål kan nås under året. För stadsledningskontorets driftverksamhet prognostiseras ett överskott om 20 mnkr före resultatöverföringar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 maj 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets bedömning är att kommunstyrelsen har bidragit till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsområdesmål under perioden och till att målen kan nås under året. Stadsledningskontoret har under perioden haft fokus på utveckling inom stadens viktigaste prioriteringar och att i dessa stärka samverkan inom och utom staden. En mängd insatser har fortgått i syfte att bidra till kommunfullmäktiges mål, exempelvis inom ramen för aktiviteter från budget.

Stadsledningskontoret prognostiserar ett överskott om 20 mnkr före resultatöverföringar.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner Terialrapport 1 2023 för kommunstyrelsen enligt bilaga 1–3 till tjänsteutlåtandet och redovisade omslutningsförändringar om 9,7 mnkr.